

Iz dnevnika talijanskog vojnika.

Brzobjavne vijesti.

Rat na Balkanu.

Uzmac srpskih četa iz Bitolje.

Milan, 6. decembra. (D. u.) Srpski zapovjednik Bitolje, pukovnik Vasić, izjavio je dopisniku „Secola“ ova: Dne 1. decembra o ponoći izpraznio sam Bitolje, nepošto sam svojim četama morao zapovijesti i braniti defile Resne, da osiguram put u Albaniju sebi i srpskoj vojsci, koja uzmiče preko Dibre i Strumice u Elbasan. Vasić se je tužio, što mu nisu stigli u Bitolje pomoć francuske i engleske čete i da se je nadao na riječi Crni stvojeći poziciju kao što je na Isaru. Nu, njegove će se čete boriti do zadnje kaplje krvi za pobjedu Srbije i četvornog spoznaju.

Položaj ententnih četa na Balkanu.

Gef, 6. decembra. „Temps“ javlja iz Soluna: Položaj je ententnih četa jako neugodan. Predstoji koncentrična navala Njemaca i Bugara sa zapada, sjevera i istoka. Neprijatelji mogu solunski zaljev zatvoriti minama i podmornicama i tako odrezati vojsku sa mora. Pošto drže alijanci Solun glavnim ključem, to bi oni za njegovu sigurnost morali poduzeti drugu akciju. „Temps“ predlaže, neka alijanci kao svoju bazu zauzmu još Volu, koji je spojen sa gorjom Macedonijom.

Kralj Ferdinand u Nišu.

Sofija, 6. decembra. (D. u.) Agence Telegraphique „Bugaire“ javlja: Kralj Ferdinand putovao je u pratnji dvorskog maršala, generala Savova, šefa političkog kabineta Dobrovića, poslanika Caprinskora i željezničkog ministra Morfava, u Niš, gdje je boravio u palači kraljevića Aleksandra. Pregledao je palaču ministara i skupštine, gdje mu je Caprinski podao podatke o životu srpskih ministara otkada su oni otišli iz Beograda, a na to se je povratio u Sofiju. Tijekom povratka darivao je sve radnike na željezničkoj pruzi. Kada je kralj ugledao skupinu srpskih zarobljenika, koji su popravljali razrušeni most, stupio je k njima, te ih darivao novcem istokalo kralj i bugarske vojnike. Zarobljenici, ganuti ovim činom, pridili su kralju živahne aklamacije.

Borbe Crnogoraca.

Berlin, 6. decembra. „Vossische Zeitung“ javlja: Ako crnogorska vojska u Sandzaku nije tako potučena kao srpska, to ima da zahvali svojim erim gorama, koje su tako dobre za obranu. Nu i ova gorovila utvrda ima svoju slabu stranu i to na južnoj fronti. Ako bi bugarske čete i dalje napredovale po dolini Drina do njegovog ušća, onda je za Crnogorce i Skadar izgubljen. Crnogorska je vojska — svojih 40.000 momaka — vezana na teške prilike dobave živeza i municije. Samo nepoznavaoći geografije mogu vjerovati vijestima Crnogoraca, da su oni zauzeli sedmo Metaluku i tako pali za ledja pobjednicima.

Italija u Albaniji.

Lugano, 6. decembra. „Informazione“ je: Vladina izjava u parlamentu, da će Italija pružiti pomoć uzmičućim srpskim četama dokazuje, da je vlada već prije mislila o odlaslanju ekspedicije na drugu obalu Jadranskog mora. Ove su mjere obzirom na vojnički položaj Srba i alijanca, kao što i interesa Italije, od velike važnosti.

Talijanske čete u Albaniji.

Paris, 6. decembra. (D. u.) Prama „Petit Parisien“ najprije su se iskrcale u Albaniju talijanske čete ženja, da poprave ceste i iste u unutrašnjosti izgrade, da se uspostavi saveza sa srpskom vojskom, koja uzmiče djelomicu u Dibru, a djelomicu u područje Primorja.

Ententa na Balkanu.

Grčka i ententa.

Lugano, 6. decembra. (D. u.) „Giornale d'Italia“, „Corriere della sera“ i „Secolo“ javljaju, da Grčka nije dala ententi nijedan odgovor, već da je izrekla samo prigovore, kojima želi, da bi se postigao kompromis radi luke i željeznice u Solunu. Sto se tiče slobodne akcije ententine mornarice, to one u grčkim vodama čine prvo vojničko redarstvo. Obzirom na eventualno prodiranje austrijskih i njemačkih četa na grčko područje u smjeru Soluna, moglo bi držanje Grčke dovesti do toga, da Grčka ostane pasivna i bez da istupi iz neutralnosti, da ona efektivno bude pristupačnija neprijateljima, negoli četvornom sporazumu.

Ententa prijeti Grčkoj.

Basel, 6. decembra. „Echo de Paris“ javlja: Ententina će mornarica opet nastaviti pretraživanje grčkih brodova kako to je prije bilo, a opustilo se, jer se mislilo, da će Grčka ententi popustiti. Ako bude trebalo, veći list, poduzet će se protiv Grčke još oštrije mjere.

Između entente i Grčke traju pregovori.

Rim, 6. decembra. Vijest, da su se prekinuli pregovori između Grčke i entente — kako piše „Giornale d'Italia“ — ne odgovara istini. O zadnjim otii entente pregovori još traju, te Grčka nema uzroka da iste prekine. Prama tomu su vijesti o prekinutu pregovora neistinite.

Venciloso je opravdava.

Lugano, 6. decembra. Dok grčko novinstvo raspravlja položaj napram ententi u raznom smislu, Vencilosoov list „Hestia“ javlja o događajima, što su se zbili u Solunu. Dne 10. septembra pozvao je Venciloso zastupnike entente k sebi, te ih upitao: Pošto Srbi nijesu u stanju, da bi u slučaju bugarske navale dali Grčkoj prema ugovoru 150.000 momaka, bi li tu dužnost preuzela sa sebe ententa. Dva dana kasnije su poslanici odgovorili jesno. Venciloso im je zahvalio na njihovoj pripravnosti, nu da se boji, da Grčka ne će istupiti iz svoje neutralnosti. Tada je već bila nastupila ministarska kriza i ako jest kabinet ostao na svom mjestu još sedmicu dana. Dne 19. septembra stigle su prve čete, kojih Venciloso nije očekivao i proti kojima je prosjedovao.

Iz Italije.

Sastanci u Rimu.

Rim, 6. decembra. (D. u.) Ministar izvanjskih poslova, barun Sonnino, imao je dugi pogovor sa grčkim poslanikom. Sastanku su prisustvovali ruski i engleski poslanik. Francuski je poslanik, Barrere, stigao kasnije iz Pariza.

Iz talijanske komore.

Rim, 6. decembra. (D. u.) U zadnjim sjednicama komore, započeo je socijalista Luceti opozicionalan govorom. On je govorio o uređenju, računima, insceniranju i rezultatima ustupa Italije u rat, kao što o zlorabi vladinih mjera. On je naglasio, da ustup londonskom ugovoru sa strane Italije ne ukida činjenicu, da Italija u ovom ratu vodi uzgrednu ulogu. Reformni socijalista Rainoldo iz Ligurije govorio je u vladinom smislu. Rekao je, da je jedinstvo stranaka potrebno, nu naglasio je, da je cenzura ipak predaleko posla. Četvorni je sporazum radio bez cijla i slabo. Zahtjeve srpskog naroda se nije pravodobno obuzdalo. Četvorni sporazum ozbiljno ne zna, što hoće i što ima raditi. Golajanni govorio je takodjer u vladinom smislu. Veli, da se je u maju sve krivo vidjelo. Na Soči ili u Alpama nije moguća nikakva pobjeda. Trst i Trident moglo bi

se dobiti samo onda, ako se tjesnije približimo saveznicima. Odnosaje Italije napram Njemačkoj, koju se mora više utiči nego Austriju, treba bolje razjasniti.

Rim, 6. decembra. (D. u.) U parlamentu je Salandra izjavio nakon opširne rasprave o vladinoj izjavi, da nije u interesu zemlje, da se podadu daljnja saopćenja obzirom na izvanjsku politiku i položaj na ratistu. Pouzdanje vlade na konačnu pobjedu sada je manje uzdrmano no ikada. Potrebu i opravdanost rata priznaje se danas sa svih strana. Topografska inferiornost Italije u Jadranskom moru može se popraviti samo pobjedomomnim ratom. Italija mora imati na Jadranu civilnu hegemoniju. Na to je slijedilo obrazloženje raznih dnevnih reda. Dnevni red, što su da podujeli nacionaliste, kojim se reklamira za Italiju ne samo Trst već i Rijeku i Split, brzo je povučen. Salandra je izjavio, da prima dnevni red Cicotti-Bosselli, koji odobrava izjavu vlade i da ga smatra u toliko namijenjen kabinetu, u koliko je ovaj spremni voditi rat do pobjede. Bivši ministar vanjskih poslova izjavio je na to uz boku, da se rata nije smjelo voditi. Socijalista Turati izjavio je, da su socijalisti protiv kabineta, koji je htio rat. Kod poimennog glasovanja primljen je dnevni red Cicotti-Bosselli, sa 405 proti 48 glasova.

Sa bojnih poljana.

Iz dnevnika talijanskog vojnika.

Beč, 6. decembra. (D. u.) Iz stana ratnih dopisnika se javlja: U dnevniku jednog tal. ratnog zarobljenika pjesačke pukovnije br. 120, nalazi se slijedeće: „Vi, interencioniste, mrcine gadne, vi uvijek pisate: živio rat, živjela domovina, živjela povelčana Italija, ali vi ostajete kod kuće! Dok vi u kavani sjedite pijuć šampanjac, umiru odvje na Krnu hiljade i hiljade Talijanaca. Dok se ovamo vodi u kloaciu najbolje sinove Italije, ležite vi odvatni egoiste u naručaju svojih ljubovka. Vi ne čujete viku rauenjika, uzdisaje na smrt ranjenih, ali iz zemlje, što ju mi nasom krvlju natapljamo, izrasli će cvijet revolucije, revolucije, koja će vas smriti u zemlju.“

Hvalospjevi našim četama na Soči.

Berlin, 6. decembra. (D. u.) „Vossische Zeitung“ piše o borbama na Soči: Pravi život krvi i željeza jest onaj, što do nas dopire. Svako poštovanje pred našim hrabrim saveznicima. Za sva vremena pjevati će se o hrabrosti, požrtvovanju i domovinskoj ljubavi bataljona, što se bore na Soči, te će to biti pjesma vječne slave.

Potemkinova vojska u Besarbsiji.

Budapest, 6. decembra. „Seara“ piše: Ruski listovi šire već nekoliko sedmica vijest, da će Rusija navali na Bugarsku po kopnu i po moru. Sve su se vijesti iskazale kao prazne riječi. Akoprem su car i Sasonov javili da su ruske čete pripravne, akoprem je car u Ismailu kazao vojnicima, da će tijekom jedne sedmice stojati na bugarskom tlu, ovo je vrijeme proteklo i još nema vijesti, da su se Rusi iskrcali u Varni ili Burgasli, ili da su se čete maknule iz Renjia ili Ismaila. Cijela će akcija zaspati, kao i akcija Italije.

Razno.

Razorniranje u Nizozemskoj.

Amsterdam, 5. decembra. Nizozemska komora imat će sutra tajnu sjednicu, na kojoj će se raspravljati pitanje o demobiliziranju vojske. Na pouzdanom mjestu tvrdi se, da će sredinom januara 1916. uslijediti opća demobilizacija.

Držanje Portugalske.

Lisabon, 6. decembra. Vlada se je predstavila komori. Izjavila je, da se nastojati, da se ispune želje parlamenta. Ona

će za pobjedu pravice i pravednosti pružiti nužnu pomoć. Pravica i pravednost su na strani Engleske i njezinih saveznika, kojima je portugalski narod već od početka rata pružio sigurnost moralne solidarnosti.

Gospodarski pregled.

Talijansko ulje prodaje se sada i po 8 K. Valjda ne će biti mnogo seljaka, koji bi tako rekuc bacali novac u ludo, pa da bi davali za u ulja osam puta toliko, koliko je vrijedno. Ulje se najviše upotrebljava za salatu, nu za to dobra je i druga začina. Zimi halak i bez salate prolazimo. Ulje smo takodjer upotrebljavali za začiniti pasulj. U budućje jesti ćemo ga sa kiselim kupusom, što je bolje i zdravije.

Sadašnji nas rat mora naučiti, da ćemo po običaju naših otaca opet više jednostavno i skromno živjeti. Naš Spasitelj je živio jednostavno i strogo. Postujanci radi su u samocu, te u molitvi, postu i radu su skrblili za svoju vječnu sreću. Time su se ljudi učili na jednostavnosti i lijepi kršćanski život. U Japanu ne pozna prosi pu mlička i mesa. Hrani se samo rižom, rižom i soćom, pa su ipak kreпки i sposobni za najteže radnje.

Koliko slabih navika, to znadu u sadnje vrijeme i prosti ljudi. Spekulantinam i trgovnicarima je glavna svrha, da mnogo prodadu i time mnogo zasluže. Sto će iz toga doći, za ih malo briga.

Sada vidimo takodjer i to, koliko se izda za nepotrebnna odijela i kako smo pogriješili, što smo zapustili domaće platno. Nekojih stvari sada nije moguće dobiti, i ljudi uzdisu, kako da bi bio sudnji dan. Stalno je najstresniji onaj, koji najmanje treba i posve pripristo živi.

Ne ćemo moći ove godine ugovoriti svinje kao drugih godina, jer će nam manjkati krme, pa ćemo biti prisiljeni, da ih prije zakoljemo. Treba da skrbimo, da privedimo doista začine za vojništvo i gradove. Zaboraviti ne smijemo ni naših siromaha. I njima treba da dademo, što trebaju, ta živ ne će i ne može nitko u grob. Dobre gospodarice ne će biti učitelj, ako par kg podijele siromahu, a njemu će time mnogo pomoći. Ako budemo dobro pazili na hranu, ne treba nam se bojati zime.

Žito ne dolazi u Austriju tako naglo iz Rumunjske i Bugarske, kako smo prije mislili. Cijena je u Rumunjskoj d'ista nikla. Najbolju pšenicu, koja teži 81 kg hl (kod nas 72—76 kg) prodavaju 100 kg po 19 franka, ječmen franka, turkinju 13—14 franka, zob 12—13 franka. K tomu dolazi državna carina za izvoz. Rumunje žuti to, što kod nas smije kupovati žito samo žitoprometni zavod, jer ne mogu tako žito skupno prodavati. U zadnji čas smo doznali, da su Rusi kupili u Rumunjskoj sve brodove, koji su prevažali žito. Rusi veće, da ih trebaju za prevoz vojništva, što će i biti istinite, dok drugi veće, da su to zato učinili, da nam čine nepriklia. da bi mi tako teže dobivali žito. Nadražili su se velikodusno odrekli bugarskom i rumunjskom žitu, te dozvolili, da dodje sve u Austriju i Njemačku. Naravno tako će kasnije imati dobar izgovor, kada bude trebalo dati ugarsko žito u Austriju: „Mi trebamo kod kuće, razumije se i za živinu, ta smo vam preputisli sve drugo žito!“

Kod nas sada nema pomanjkanja žita. — U samom jednom danu doveli su se čak 200 vagona krumpira (prošle sedmice čak 300 vagona), 12-3 vagona zeljca, 5-2 vagona kupije, 20 vagona zelenja. 16.1 vagona voća, i vagon naranača i limuna i 7800 jaja. Jaja je doista malo za Beč, a s drugim se već izlazi. Iz ovoga takodjer vidimo, kako je teško opskrbiti grad od više milijuna.

Zadnje vijesti.

Istočno bojište.

Ruska navaia jugozapadno Babitsk jezera silomila se uz velike gubitke po našim linijama.

Vrhovna vojna uprava

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 6. decembra. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Nista nova.

Talijansko bojište.

Na sosojkoj fronti traje neprijateljska topnička paljba. Na pojedinim je mjestima, a osobito protiv gorickog mostobrana bila kadkadka prilično živahna. I grad Gorica i priključeno mjesto Sv. Petar bili su izvrgnuti bombardovanju iz sviju kalibara. U osjeku visoravni Doberdoba: krenula je talijanska pješadija na navalu preko dna kod Redipulje i Polazza, a na večer kod Sv. Martina, no bje po svuda suzbijena. Na tirološkoj fronti, djelatnost neprijateljskog topništva upravljena protiv utvrđenog prostora od Lardara protegnula se sada i na priključene pozicije sjeverno doline Ladra.

Srpsko bojište.

Nase su čete sad već prodrle i zapadno i jugozapadno Novog Pazara i na česti, što vodi iz Mitrovice u Ipek na crnogorsko područje. Na krsu Pestera bacili smo emorgorske prednje čete i njihove glavne pozicije. Istočno Ipeka potukli smo srpsku zalaznicu. Nase se prednje straže približavaju Ipeku. Broj zarobljenika jučerašnjih bojeva prekoračuje 2100 monaka.

Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Dogodjaji na moru.

Dne 5. decembra 1915. naš je krstas „Novara“ sa nekoliko razarača potopio topovskom paljbom u Sv. Ivanu Medunskom tri velika i dva mala brodčadna, pet velikih i mnogo malenih jedrenjaka, dok su iskrivale ratnu zalizu. Jedan je parobrod odtelio u zrak. Po prilici 20 topova sa kopna bombardiralo je veoma zestoko na bezuspješno flotilo. Tamo blizu uništio je Ni. V. brod „Varasiner“ francusku podmornicu Fresnel. Zapovjednika, drugog časnika i 25 monaka zarobili smo.

Drug u je flotilja u noći na 23. novembra potopila parobrod, koji je bio oborizan sa tri topa i veću jedrenjacu na motor. Obavida talijanska, kreata, na putu iz Brindizija u Drač. Momčad parobroda, što je ostala na životu, medju tima časnika pripadajuća ratnoj momčadi, zarobljena je, dok je momčad motorne jedrenjake pustena u čamcima na slobodu.

Zapovjedništvo o mornarice.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 6. decembra. (D. u.) Službeno se javlja:

Zapadno bojište.

Na raznim mjestima fronte bojevi topništvom, minama i ručnim granatama. Kod Bapaume smo oborili u zraceutom boju dva engleska letjela. Zrakoplovi su mrtvi.

i ugleda svoje rođene općine, nego ravnodušno gledaju, kako im je pandur otkan, zamusan i pederan! A kako da i ne bio otkan, zamusan i pederan, kad nosi jednu te istu odoru kroz godinu dana, tako rekavši noć i dan. Koliko li puta nije odjeven prospavao ovdje ili ondje, kako je već služba iziskivala. A po danu? Cisti i posprejan rano u jutro uredske sobe, nacjepaj drva za gospodina blagajnika, nahrani svijne gospodina bi-jeljenika, pomazi gospodinu načelniku kod kućnih i poljskih posala i k'o zna što sve ne. Kako dakle da mu odora bude uredna, cista i čitava, kad je neprestano zaokupljen ili ovim ili onim. Često mora i u okolišnja sela, a tu se ne pita, pada li kisa ili ne, ne gleda se, ima li na česti debela blata i kaljuži ili guste prasine. Svaki razborit čovjek može iz ovoga jasno razabrati, e je njemu, panduru Matu, nova odora i ljetos nepoehodno potrebita, jednino vijecnici kao da su bili drugoga namjenja. Grom ih ubio!

I je dakle čudo, što je Mato bio u jednu ruku tužan, a u drugu grjevan i bijesan? Smisljao je i ovako i onako, ali

se smijali. Sada se vidi, da ne ćemo inače moći izlaziti. Kožari su u pokrajini već zalvorili svoje dućane a i u gradovima već nemaju mnogo robe. O bićne postole stoje 30—40 K. To nije još zlo za one, koji imaju novaca. Nu, što će biti, kada se ne bude moglo nista dobiti? Pripravi „okule“. Za ovu zimu lako ćemo još izaći se starim postolima.

U Americi se osobito hvale ljetinom za turkiju. Urodilo im 8-3 milijuna vaguna. Po ovom računu otpalo bi na svakog Amerikanca 30 mjera zita. Istina, tamo imaju velike prostore, krme i plitaju živinu, osobito svinje, najviše turkijom; nu ipak je ta mnozina prevelika.

Australijska ina ove godine mnogo pšenice. Talijanci hoće tamo nakupiti ove godine 10.000 vaguna i dovesti lo kući na svojim ladjama. Sa amerikancom pšenicom mijesu ove godine nigdje zadovoljni. Vele, da je liska i slaba. Ako bude žetva obilna, bit će i slaba amerikančkog zita još manja. Sredinom novembra dovezlo se u Europu u jednoj samoj sedmici 25.000 vaguna pšenice.

Goveda bilo je dne 22. novembra na bečkom sajmisu 3280 vaguna. Češka je postela manjkati. Odlane je došlo samo 969 glava, iz Dolnje Austrije 977, a iz Ugarske 378 glava.

Prodavali su se volvi La 306—330 K, Ila 360—304 K, Ila 230—256 K, Krave 216—280 K po q žive težine. Svinja je bilo dne 23. novembra 4955. Lani u isto doba 22.000. Prodavale su se debele La 560—565 K, najljepše 570 K, Ila 500—558 K; Ila 360—495 K, Svinje za meso: La 330—450 K, Ila 400—426, Ila 300—340 K po q.

Razne vijesti.

Potporna obiteljima mobilizovanih. Ukupna svota prinosa za uzdržavanje (t. zv. vojne pripomoce) isplaćeni u Dalmaciji roblinama mobilizovanih vojnika, od početka augusta 1914. do konca septembra 1915., iznosi — kako javlja službeni list — kruna 39.285.847 para 58.

Dobrovoljni prinos. Za „Crveni križ“ sabrano je u Kanfanaru u društvu kod g. Tenčića 10 kruna, koji iznos bje izručen podružnici u Puli preko našeg uredništva.

Skupština proti skupoci. Pod predsjedanjem taj. savjetnika Lancy-a održana je 28. novembra u dvorani bumdipentanske trg-obrt. komore velika skupština svih interesiranih slojeva glavnoga grada, koja je vijećala o sadašnjim skupoci životnih namirnica, o njenim uzrocima i o sredstvima, da se odstrani ili barem bitno ublaži. Govorili su predstavnici industrije (poslodavci i radnici), obrta, trgovine, poljodjelstva i neke kućanice, a predstavnik vlade minist. savjetnik dr. Sarban nastojao je da suzbije neke rekriminacije, koje su bile odviše drastične, a naročito je isticao razlike između socijalno-gospodarskog života u Njemačkoj i Ugarskoj, koji su povodom, da mnogo toga uspijeva u Njemačkoj, što nikako ne uspijeva u Ugarskoj, pa se zato i ne valja u svem pozivati na Njemačku. Konačno je prihvaćen tekst memoranduma, što se ima upravit na vladu glede skupoce, kojoj se apolutno mora došćeti, jer je prehrana radnika već tako otešćena, da oni nisu kadri uslijed preslake hrane intenzivno ra-

dit. Medjutim je vlada prošlog tjedna izdala naredbu o suzbijanju skupoce, u kojoj je u glavnom ono već ostavreno, što se u memorandumu traži, a priredila je o tom pitanju i posebnu zak. osnovu za sahor.

Uputa u zadržno poslovanje. Frano Ženko-Donadini, revizor Zadrzne Zveze u Ljubljani izdao je u vlastitoj nakladi knjigu pod gornjim naslovom. Pisce je knjigu porazdijelio u poglavlja u kojima se nalazi sve potrebno za poslovanje po supitnice, a pisana je za Istru i Dalmaciju. Ovo je u hrv. jeziku jedna knjiga za Istru i Dalmaciju, koja opisuje raspravila o zadrugarstvu, pa ju svakomuo toplo preporučamo. Uvod knjige svršava pisac riječima: Evo dakle ove upule željom, da bude dobrim priručnikom voditeljima hrvatskih zadruga po Istri i Dalmaciji, kao i svim prijateljima našeg zadrugarstva, osobito po prestanku sadašnjih burnih čnsava, kad će naime tehati, da se još poradi oko podignuća narodnog gospodarstva, koje najviše trpi u današnjem ratnom stanju. Cijena knjizi 2 K.

Razvrgnuce „Saveza srpskih zembo-radničkih zadruga“. Odlukom kr. sudbenoga stola kao trgovačkoga suda u Zagrebu određeno je razvrgnuce tvrtke „Savez srpskih zembo-radničkih zadruga“. Ujedno se pozivaju javerničke zadruge, da svoje tražbine prijave u roku od šest mjeseci.

Iz industrije papira. Već smo više puta iznesli, kako se industrija papira svaki dan sve više mora sa sadašnjim prilikama boriti, a položaj se u istinu neprestano pogoršava. Zalihe smole se sve više umanjuju, a cijena je narasla na K 400 prema 25 kruna u normalno vrijeme. Zaliha drva postaju sve manje, jer je dohva drva uslijed pomanjkanja radnika i uslijed pomanjkanja voznih sila sve teža. Nestaciha celuloze takodjer pravi silni nepriklia industriji. Svaki uvoz sumpora je nemoguć, a mnoge zalihe sumpora za piljenje su od države. Uslijed toga mnoge su tvornice papira morale svoje poslovanje umanjiti, a mnoge opet sasna sa poslom prestati. Uslijed toga je sasna sigurno, da će se cijene papiru opet povisiti, a moći će se dobiti samo stanovitve vrsti papira.

Industrija šećera i pive u Srbiji. Kako smo već svojedobno pisali, interesiran je u znatnoj mjeri češki kapital kod industrija u Srbiji, te se je poglavito Praska kreditna banka dala na financiranje raznih industrijskih poduzeća u Srbiji. Tako je interesirana kod tvornice šećera u Čupriji i kod pivovare u Jagodini. Kako se sada saznaje obadva ova industrijska poduzeća nisu trpili nikakve štete uslijed rata. Tvornica šećera u Čupriji osnovana je godi-ne 1911. sa dioničkom glavnicom od 5 milijuna kruna, a tvornica slada i pivovara u Jagodini u godini 1912. sa 2 milijuna franaka.

Aforizmi.

I onda, kad veliki ljudi vladaju izrabljivanjem tuđe snage, vladaju oni svojom snagom.

Prije se može izlječiti neizlječiva bolest, negoli neizlječiv čovjek.

Podupirajte Družbu!

odoru pomno pregledavali, opipavali i preokretali, te konačno na predlog gospodina načelnika, jednoglasno zaključili, da se ove godine nema na teret općinske blagajne nabavljati nova odora za pandura Matu. I to su zaključili oni isti vijecnici, za koje je Mato onomad iz petnih zila dan i noć radio, da budu izabrani u općinsko vijeće. Crne li nezahvalnosti; a pogotovo od gospodina načelnika, za kojega je Mato najviše obilazio oko izbornika. Pa da imaju barem kakvo važno razloga, ali dakako! Kakovim li su očima gledali danas ti novi vijecnici njegovu odoru? Zar nije a ma baš nijedan od njih zamijetio, e ono, što je na njemu, gotovo i ne malici na pandurškoj odoru? Koliko je samo zakrpa na njoj, kolike li se boje odlažavaju s nje! Tko bi mogao da po duši kaže, e je to doista ona odora, koju je slavno općinsko vijeće prošle godine bilo nabavilo! Da, da. Matu je bilo stid pred svijetom, a pogotovo pred svojim drugovima iz susjednih općina. A vijecnici se evo nijesu sramili otkan odore svoga pandura. Crn im bio obraz, kad ne daju nista do časti

Humoreska Ćića Jose.

Nova odora pandura Mate.

Snuđen i zamišljen sjedio je ono večer pandur Mato pred zgradom slavnog općinskog poglavarstva u Sepavcu i tužno zurio u vrške svojih blatnih čizama. I dok su mu se na očima cackile suze, dirtalo je čitavo njegovo tijelo od grjeva i bijesa. A imao je pandur Mato posevu opravdana razloga i da plaće od žalosti i da se gnjevi i ljuti. Ta eto, kroz čitavih dvadeset godina službe cz kao općinski pandur vjerno, posteno i revno na zadovoljstvo svih Sepavčana, i gle, danas su mu ukiniili prava, koje je čitavo ovo dugo vrijeme nesmotano uživao. Strake je namine godine dobivao od slavne općine novu panduršku odoru, a gle, danas je slavno općinsko vijeće gotovo jednoglasno zaključilo, e je njegova odora još posve dobra i da e moći još jednu godinu da ustraje. Gotovo je mislio, da sniva, kad su ga za vrijeme vijećanja pozvali u uredovnu sobu i kad je morao oko stola od vijecnika do vijecnika, koji su njegovu

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 5. decembra. (D. u.) Glavni stan javlja:

Nase su čete napredovale dne 2. cembra za 25 km, te su nastavile prodorom neprijatelja, koji u neredu uznič Zaposeli smo mjesto Baghale. Zapljenili smo neprijateljsku tešku ladju kreću živcem i ratnim materijalom.

Sa fronte u Dardanelima:

U Kemiklišanu bio je pogodjen grad natama neprijateljski transportni brod, nasukao se. Nase je topništvo više put pogodilo neprijateljsku oklopnjacu, koja j vozila iz zaljeva Saros u smjeru Kava kopreuc. Oklopnjaca se je morala udaljiti. Isto tako bila je prisiljena na bijeg neprijateljska torpednjaka. Jedan naših letioica oborio je u osjeku Sedilbahra neprijateljsko letjelo, te je prisilio bacanjem bombi neprijateljsku oklopnjacu, koja je došla na pomoć nasukanoj torpednjaku da se udalji, a onda je strijeljo vatrom pušcanog stroja na momčad oklopnjaca torpednjake.

Carigrad, 6. decembra. (D. u.) Glavni stan javlja:

Fronta na Iraku.

Nase su čete približile dne 3. decembra na udaljenost od dva sata od Kutulmare, gdje se je potučeni neprijateljski skupljao. Naprotiv ležeoči običali razlaže se neprijateljski čamci bijeli ratni.

Fronta na Dardanelima.

Topnički dvoboj i borba bombama. Kod Arburnuja morala su se odalčiti uslijed nase valte dva neprijateljska transportna parobroda. Kod Sedilbahra razorili smo na desnom krilu neprijateljsku minu, našto je neprijatelj zestoko bombardirao uz sudjelovanje ratnih brodova nase pozicije na ovom krilu.

Odgovor entente Crčkoj.

London, 6. decembra. (D. u.) „Times“ javlja iz Atene: Engleski i francuski poslanik imali su dne 4. decembra sa ministarskim predsjednikom Stokuldem pogovor, koji je trajao više od jednat sat, da mu navijeste skorašnju predaju odgovora entente, što je sastavljena, kako se veli, u pomirljivom smislu.

Potopljeni neprijateljski brodovi.

London, 6. decembra. (D. u.) Reuter javlja iz Marsilje: Parobrod, što je stigao iz Tunisa, doveo je 11 monaka torpedovanog engleskog parobroda. Sa talijanskim parobrodom stiglo je 16 mornara torpediranog talijanskog parobroda „Trentino“.

Sposobljena učiteljica (podučiteljica hrvatski ili njemački jezik, glasovir, ženski ručni rad, t. obučava djecu u predmetima teške škole. Nalovo u upravi „Polar Tagliatta“, trg Gustoza.

nikako nije mogao da bude na čistu, št da učini. Da još čitavu jednu godinu note tužne zakrpine od odore, nosi na srnotu i ruglo besi i slavnoj općini Sepavackoj? Jok, jer ako nema stida u vijecnika, ima ga u njega, u Mate. Da si sam nabavi novu odoru? A odakle? Zar od one kukavne plaćee? Nikako! I Mato se zamisli, duboko zamisli. Najbolji bi, da se zahvalni na časnoj službi općinskog pandura. Ali da? Što će na to njegova žena, koja se je nemalo ponosila naslovom „pandurovica“, — kako su ju se nazivali! Pa što da on i radi kod kuće od česa da živi kao „civil“, kad gotovo i nema nikakova posjeda, a ono nesto gotove pandurške mjesecne plaće dobro mu je dolazilo?

Da, da. Mato i sam nije znao, što bi i kako bi. Najednom ga prene iz crnilj njegov misli općinski pisar Perica, koji je upravio izasao bio iz ureda. Po starom običaju gurme on svoga prijatelja nemilice jednom šakom u leđa, a drugom ga lupi po ramenu tako, da se je Mato sav presenećen prenuo i skočio na noge. (Dalje slijedi.)